

Bhuku la Daniele - Nomboro Makumi Manomwe neSere

Ukuvezwa Kwezinyanyiso Ezine: Ukuhambisana Komlando Kokuvukela Ebu-Adventist BaseLawodikiya

Jeff Pippenger
2024-02-11

Tivhindelelwa ha Vha-Amori ho shumiswa u sumbedza tshifhinga tshe mbiti ya Mudzimu ya itwa khatsho kha Vhu-Adventisi ha Laodikia. Khaladzi White vha sumbedza uri tshifhinga tsha Mudzimu tsha u ita ndovhedzo Yawe tshi fana maquvhani a u fhedzisela musi vha zwigidi zwa maqana na maqana a fumbili-na-vhuṅa vha tshi pfulwa, sa zwe zwa vha zwo ralo musi Mudzimu a tshi ḡisa mbiti Yawe kha Vha-Amori. Vha ri, “Naho” lushaka lwa Vha-Amori “lwo vha lu tshi vhonelela nga u hula nga u rabela midzimu na vhutshinyi, lwo vha lu sa athu ḡadza khaphu ya vhutshinyi halo... Musiki wa khathutshelo o vha a tshi funa u konḡelela vhutshinyi havho u swika kha murafho wa vhuṅa. Zwenezwo, arali hu sa vhoneleli tshanduko ya u ya khwine, khatshulo Dzawe dzo vha dzi tshi ḡo wela nṅha havho. Nga vhuṅanzi vhu sa khakhi, Wa Vhutshilo vhu sa Gumiho u kha ḡi vhalala khatshulo na tshaka dzoṅhe. Musi khathutshelo Yawe i tshi netshedzwa nga mbiti dza u rembuluwa, yeneyi akhaunthu i ḡo dzula yo vulea; fhedzi musi nomboro dza swika kha muelo wo tiwaho nga Mudzimu, mushumo wa mbiti Yawe u thoma. Akhaunthu yo valiwa. U konḡelela ha Ṫaḡulu hu a guma.”

Udadowethu uWhite uhambisana ngokucacileyo nobulungiseleli bomsindo kaThixo obujoliswe kwi-Adventism yaseLawodikea ngexesha lomzekeliso kaHezekile wokutywinwa kwekhulu elinamashumi amane anesine amawaka, njengoko buqalisa xa indebe yabo yobugwenxa izalisekile, yaye indebe ifikelela ekuzaleni kwayo kwisizukulwana sesine. Lonke olu lwazi lubekwe kumxholo wombono owaqala kwisahluko sesibhozo, owenza umzekeliso wamasikizi amane anyukayo.

Zvino akati kwandiri, Mwanakomana womunhu, simudza meso ako zvino utarire kurutivi rwokumusoro. Naizvozvo ndakasimudza meso angu ndokutarira kurutivi rwokumusoro; zvino tarira, kuchamhembe pasuwo reartari pakanga pane mufananidzo uyu wegodo pasuo pokupinda. Akatizve kwandiri, Mwanakomana womunhu, unoona here zvavanoita? izvo zvinonyangadza zvikuru zvinoitwa pano neimba yaIsraeri, kuti ndibve kure nenzvimbo yangu tsvene? asi dzokazve utarire, ugova uchaona zvimwe zvinonyangadza zvikuru. Akandiuisa pasuo roruvazhe; zvino ndakati ndatarira, tarira, pakanga pane buri pamadziro. Ipapo akati kwandiri, Mwanakomana womunhu, chera zvino pamadziro; zvino ndakati ndacheramo pamadziro, tarira, pakava nomukova. Akati kwandiri, Pinda, ugoona zvinonyangadza zvakaipa zvavanoita pano. Naizvozvo ndakapinda ndikaona; zvino tarira, pakanga pane mifananidzo yamarudzi ose ezvinokambaira, nezvikara zvinonyangadza, nezvifananidzo zvole zveimba yaIsraeri, zvakezwa pamadziro kumativi ose. Uye pamberi pazvo pakanga pamire varume makumi manomwe vavakuru veimba yaIsraeri, uye pakati pavo pakanga pamire Jaazania mwanakomana waShafani, mumwe nomumwe akabata mudziyo wake wezvinonhuhwira

muuoko rwake; uye gore gobvu rezvinonhuhwira rakakwira. Ipapo akati kwandiri, Mwanakomana womunhu, waona here zvinoitwa murima navakuru veimba yaIsraeri, mumwe nomumwe mudzimba dzemifananidzo yake? nokuti vanoti, Jehovha haationi; Jehovha akasiya nyika. Akatizve kwandiri, Dzokazve utarire, ugo va uchaona zvimwe zvinonyangadza zvikuru zvavanoita. Ipapo akandiuisa pasuo resuwo reimba yaJehovha raiva kurutivi rwokumusoro; zvino tarira, pakanga pagere vakadzi vachichemera Tamuzi.

Zvino akati kwandiri, Waona here izvi, iwe mwanakomana womunhu? Dzokazve, ugo va uchaona zvinonyangadza zvikuru kupfuura izvi. Akandipinza muruvazhe rwomukati rweimba yaJehovha; zvino tarira, pamukova wetembere yaJehovha, pakati peberere neatari, pakanga pane varume vanenge makumi maviri navashanu, vakafuratira kutembere yaJehovha, zviso zvavo zvakatarira kumabvazuva; uye vainamata zuva vakatarira kumabvazuva. Ipapo akati kwandiri, Waona here izvi, iwe mwanakomana womunhu? Chinhu chiduku here kuimba yaJudha kuti vanoita zvinonyangadza zvavanoita pano? Nokuti vazadza nyika nechisimba, vakadzokazve kunditsamwisa; uye tarira, vanoisa davi pamhino dzavo. Naizvozvo neniwo ndichaita nehasha: ziso rangu haringaregi, uye handingavi netsitsi; kunyange vakachema munzeve dzangu nenzwi guru, handingavanzwi. Ezekieri 8:5–18.

Pambuyo pokolo Ezekieli waoniskiki chambele chakwamba cha kuikikapo chifwani cha lusuno pa khomo lya mlyango wa pa guwa lya nsembe, akaŵuzgika kuti walongoskekenge kuwona vinthu vinyake viheni chomene kuluska chifwani cha lusuno. Chinthu chiheni chachiŵiri chikuyimiririka na vipinda vya chisisi, uko ŵalongozgi, awo ŵakuyimiririka nga mbaŵi ŵakale, ŵakupeleka lurombo, ulo lukuyimiririka na vyakununkhira, ndipo ŵakupharazga kuti Yehova wasiya charu chapasi ndipo wakuŵawona yayi. Kweni Ezekieli akaŵuzgika kuti wawonenge vinthu vinyake viheni chomene kuluska ivi.

Isinengiso sesithathu sifanekiselwa “ngabesifazane bekhalela uThamusi,” kodwa kusekhona isinengiso esikhulu kunaleso, ngokuba isinengiso sesine sikhomba ubuholi bamadoda angamashumi amabili nanhlanu ekhuleka elangeni, efulathele ithempeli.

Mukunyangnya kwechina chounyengeri, kutaurya kunoitwa kuti “varume vakuru,” “vakazadza nyika nechisimba, uye vadzokazve kunditsamwisa; uye, tarirai, vanoisa davi kumhino dzavo.” “Zuva rokutsamwisa” izuva rinotanga ushumiri hwaMwari hwehasha, sezvazvakaitika kuna Israeri wekare pavakaramba shoko raJoshua naKalebhi pamusoro peNyika yeChipikirwa. Kurambwa kweshoko rokuiswa chisimbiso kunoratidza nguva iyo mukombe wezvakaipa wazara kuJerusarema. Joshua naKalebhi vanomirira boka duku, ivo vashoma vakatendeka vari kugomera nokurira pamusoro pezvounyengeri zviru muhechi nomunyika.

Ipapo Mose na Aroni wakaanguka kifudifudi mbele ya kusanyiko lote la mkutano wa wana wa Israeli. Naye Yohua mwana wa Nuni, na Kalebhu mwana wa Yefune, waliokuwa miongoni mwa wale waliokwenda kupeleleza nchi, wakararua mavazi yao; wakasema na mkutano wote wa wana wa Israeli, wakinena, Nchi ile tuliyopita katikati yake ili kupeleleza ni nchi njema mno sana. Ikiwa Bwana anapendezwa nasi, ndipo atatingiza katika nchi hii, na kutupa sisi; nchi ijaayo maziwa na asali. Ila tu msimwasi Bwana, wala msiwaogope watu wa nchi; kwa maana wao ni chakula chetu; kinga yao imeondoka juu yao, naye Bwana yu pamoja nasi;

msiwaogope. Lakini mkutano wote wakaamuru wapigwe kwa mawe. Kisha utukufu wa Bwana ukaonekana katika hema ya kukutania mbele ya wana wote wa Israeli. Bwana akamwambia Mose, Je! watu hawa watanichokoza hata lini? nao hawataniamini hata lini, kwa ishara zote nilizozifanya kati yao? Nitawapiga kwa tauni, nami nitawanyima urithi wao, na kutokana nawe nitafanya taifa kubwa zaidi na lenye nguvu kuliko wao. Hesabu 14:5–12.

“Ukutsamwisa” lokwabangelwa ngabavukeli kuNumeri, kanye nakuHezekeli, kusekelwe ekwaleni komvukeli ukuvuma “izibonakaliso” ezavezwa. “Izibonakaliso” ezaliwa ngesikhathi sikaMose, kwakuyizo “izibonakaliso” ezazimelela ukubonakaliswa kwamandla kaNkulunkulu emlandweni wamaMillerite. U-Israyeli wasendulo wamtsamwisa uNkulunkulu ngokwala “izibonakaliso” zokubonakaliswa kwamandla akhe emlandweni wabo oyisisekelo. Esikhathini sokubekwa uphawu kwabayizinkulungwane eziyikhulu namashumi amane nane, u-Israyeli wanamuhla naye uyawenqaba (uyamfulathela) lowo mlendo oyisisekelo impela owawuzoba “uphawu,” olwaluzobavumela ukuba “baqaphele” ukuphindaphindwa komlando woKukhala Kwamaphakathi Nobusuku, ophindwayo ezinsukwini zokugcina.

Mwari anotendera vapanduki kuti vaone kudzokororwa kwekuratidzwa kwesimba raMwari, nokuti kudzokororwa kwekuratidzwa kwesimba raMwari uku kwakanga kusiri mvura yekupedzisira chete, asiwo chokwadi chaizovaponesa dai vaiva pakati peavo vaida chokwadi.

Kuzinduliwa kwa machukizo manne ya Ezekieli nane kuwa alama za vizazi vinne vya Uadventista wa Laodikia ni sehemu ya ujumbe unaofunuliwa na Simba wa kabila la Yuda katika siku za mwisho. Kizazi cha kwanza kilianza katika uasi wa mwaka 1863, na miaka ishirini na mitano baadaye, mwaka 1888, ukafika uasi uliotia alama mwanzo wa kizazi cha pili kwa ishara ya vyumba vya siri. Miaka thelathini na mmoja baadaye, mwaka 1919, kuchapishwa kwa kitabu cha W. W. Prescott kiitwacho, *The Doctrine of Christ*, kuliashiria mwanzo wa kizazi cha tatu, ambacho Ezekieli alikuwa amekiwakilisha kama wanawake wanaomlilia Tamuzi. Miaka thelathini na minane baada ya hapo, mwaka 1957, kwa kuchapishwa kwa kitabu, *Questions on Doctrine*, kilifika kizazi cha nne kinachotambulisha wakati ambapo waasi watageuka dhidi ya ujumbe wa kutiwa muhuri unaotokea mashariki, na kuliabudu jua.

Tichatanga kufungisisa nezvechizvarwa chechipiri chekumukira kweAdventism yeLaodhikea chakazosvika paMusangano Mukuru weMinneapolis muna 1888. Zvakakosha kurangarira kuti zvinonyangadza zvole zvinazvina zvaEzekieri zvinoitika muJerusarema; kunyange zvazvo zvizichimirira nhoroo inopfuurira yekumukira, zvinoramba zvizichitaura nguva dzose nezvekumukira kunoitika mukati meguta rinomiririra Adventism yeLaodhikea mumazuva okupedzisira.

“Jekuseni kama mojawapo ya ishara za kuharibiwa kwa Yerusalemu, Kristo alikuwa amesema, ‘Na manabii wa uongo wengi watatokea, nao watawadanganya wengi.’ Manabii wa uongo walitokea kweli, wakawadanganya watu, na kuwaongoza wengi sana kwenda jangwani. Wachawi na wapiga ramli, wakidai kuwa na uwezo wa kimiujiza, waliwavuta watu wawafuate mpaka katika upweke wa milimani. Lakini unabii huu ulinenwa pia kwa ajili ya siku za mwisho. Ishara hii imetolewa kuwa ishara ya Ujio wa Pili. Hata sasa makristo wa uongo na manabii wa uongo wanaonyesha ishara na maajabu ili kuwapotosha wanafunzi Wake. Je,

hatu sikii kilio, ‘Tazama, yuko jangwani?’ Je, si maelfu wametoka kwenda jangwani, wakitumaini kumpata Kristo? Na je, kutoka katika maelfu ya mikusanyiko ambamo watu wanadai kuwa na mawasiliano na roho za waliokufa, mwito hausikiki sasa, ‘Tazama, yuko vyumbani mwa siri?’ Hili ndilo dai lenyewe ambalo uwasiliani-roho hulitoa. Lakini Kristo asemaje? ‘Msisadiki. Kwa maana kama vile umeme utokavyo mashariki, ukaonekana hata magharibi; ndivyo kutakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu.’” *The Desire of Ages*, 631.

Makamuri akavanzika chiratidzo chemweya wevashavi, uye chinonyangadza chechipiri chaEzekieri chitsauko 8 chinoitika mukati metemberi, umo mifananidzo yepanyika yakanga yakanamirwa zvakavanzika pamadziro.

Saka ndakapinda ndikavona; zvino tarira, marudzi ose ezvinokambaira, nezvikara zvinosemesa, nezvifananidzo zvose zveimba yaIsraeri, zvakanga zvakavezwa pamadziro kumativi ose. Uye pamberi pazvo pakanga pamire varume makumi manomwe vavakuru veimba yaIsraeri, uye pakati pavo pakanga pamire Jaazania mwanakomana waShafani, munhu mumwe nomumwe akabata mudziyo wake wokupisira zvinonhuhwira muruoko rwake; uye gore gobvu rezvinonhuhwira rakakwira. Ipapo akati kwandiri, Mwanakomana womunhu, waona here zvinoitwa nevakuru veimba yaIsraeri murima, munhu mumwe nomumwe mumakamuri ezvifananidzo zvake? Nokuti vanoti, Jehovha haationi; Jehovha akasiya nyika. Ezekieri 8:10–12.

Ezekieli anoona “zvidhori zveimba yaIsraeri, zvakavezwa pamadziro” esanctuary, asi anoudzwa pachena kuti kupanduka uku kuri kuitikawo mukati meimwe neimwe ye “dzimba dzemifananidzo” dzevakuru ava. Kupanduka kuri mukati metemberi chaiyo kunoratidza kupanduka kuri mukati metemberi yomunhu.

“Pakunatsa tempile ku kuengesi ni kuvatengi va nyika, Yesu wakazivisa basa Rake rokunatsa moyo kubva kutsvina yechivi,—kubva kuzvido zvenyika, kuchiva kwoudyire, netsika dzakaipa, zvinoparadza mweya. Maraki 3:1–3 yakatorwa mashoko.” *The Desire of Ages*, 161.

Chinhu chinonyangadza chechipiri chakaraidza kuratidzwa kwehuipi mukati mechechi, uye mumifungo yevakuru vaifanira kuva vachengeti vechechi. Huipi hwakaraidzwa ipapo ndihwo huipi hwekusvikirwa nemidzimu. Mumazuva aNoa, apo kufunga kwose kwemwoyo yavanhu kwakanga kwakashata, vanhu vomunyika yakanga iripo Mafashamo asati auya vakanga vazadza mukombe wavo wokusarurama.

A Mudzimu a vhona uri vhuvhi ha muthu ho vha huhulu khalo lifhasi, na uri muhumbulo muñwe na muñwe wa mbilu yawe wo vha u wa vhuvhi fhedzi misi yothe. *Genesi* 6:5.

Chizvarwa chechipiri chinoratidza nguva yakapinda zvemweya yenhema mukati mevakuru veJerusarema, uye zvakare mukati mechimiro cheboka rose cheAdventism yeRaodhikia. Zvakaitwa ne “vakuru veimba yaIsraeri” “murima,” “mukati” me “dzimba dzavo dze” “mifananidzo,” zvinoratidza kuti “kufunga kwose kwemifungo ye” mwoyo yavo “kwaingova kwakaipa chete.” Sista White vanotsanangura pachena kuti kuparadzwa kweJerusarema kunomirira kuguma kwenyika, uye uchapupu hwemafashamo enguva yaNoa hunomirirawo kuguma kwenyika. Mumazuva okupedzisira, avo vanoramba kutsveneswa nechokwadi

vanokundwa nezvemweya yenhema, sezvinomiririrwa nechinyangadzo chechipiri chaEzekieri chitsauko 8.

Chinonyangadza chechipiri chaEzekieri chinomirira kupanduka kwakasvika muna 1888, uye chinova chiratidzo chechizvarwa chechipiri; asi kupfuura izvi, 1888, nezvose zvainomirira kana zvairatidzwa nazvo, zvakadzokororwa musi wa11 Gunyana 2001. Sista White anonyatsoratidza kuti muna 1888 mutumwa ane simba waZvakazarurwa 18 akaburuka, uye naizvozvo nhoroondo iyi inomirira nguva apo zvivako zvikuru zveGuta reNew York zvaifanira kuwisirwa pasi nokubata kwaMwari, uye Zvakazarurwa 18, ndima 1 kusvikira 3, dzaifanira kuzadzikiswa.

“Ukusafuna ukuncama imibono esele yamkelwe kwangaphambili, nokwamkela le nyaniso, kwakusemsukeni wenxalenye enkulu yenkcaso eyabonakaliswa eMinneapolis ngokuchasene nesigidimi seNkosi esadluliselwa ngoBazalwana uWaggoner noJones. Ngokuxhokonxa loo nkcaso uSathana waphumelela ekuthinteleni abantu bethu, ngomlinganiselo omkhulu, kumandla akhethekileyo oMoya oyiNgcwele uThixo awayelangazelela ukubanika wona. Utshaba lwabathintela ekufumaneni oko kusebenza ngokunempumelelo obekunokuba kokwabo ekuziseni inyaniso ehlabathini, njengoko abapostile bayivakalisa emva komhla wePentekoste. Ukukhanya okumiselwe ukukhanyisa umhlaba wonke ngobuqaqawuli bako kwachaswa, yaye ngenxa yesenzo sabazalwana bethu ngokwabo kuye kwathi, ngomlinganiselo omkhulu, kwagcinwa kude nehlabathi.” Selected Messages, incwadi 1, 235.

Nhoroondo ya1888 yakapa muenzaniso wokurambwa kweshoko remvura yokupedzisira rakasvika musi wa11 Gunyana 2001. 1888 chiratidzo chechizvarwa chechipiri cheAdventismu yeRaodhikia, inomiririrwa nechinyangadza chechipiri chaEzekieri, uye nhoroondo irimo inoratidza kupanduka kwakafananidzirwa navakuru makumi manomwe muna Ezekieri. Kupanduka kwavo kwakamiririra zvemidzimu, uye kwakafambirana nokuzadziswa kwemukombe wenguva yokuedzwa mumazuva aNoa. Kurambwa kweshoko kwakaridzwa kurambwa, navatungamiri, kweshoko remvura yokupedzisira, iro raifanira kuzivisa kusvika kwenhenda yechitatu yeIslam.

“mvula ya le ndzhaku yi fanele ku nela ehnhla ka vanhu va Xikwembu. Ntsumi leyikulu yi fanele ku xika hi le tilweni, naswona misava hinkwayo yi ta voningeriwa hi ku vangama ka yona.” Review and Herald, April 21, 1891.

Ubuli obathi ngowe-1888 bwenqaba umlayezo, babuyisifaniso sokwenqatshwa komlayezo wobuSulumane ngoSeptemba 11, 2001, kodwa uNkulunkulu uhlose ukuveza ukubonakaliswa kwamandla okuyothi labo baholi bakubone njengengxenye yokwahlulela kwakhe phezu kwabo. Ukubonakaliswa kwamandla emvula yokugcina kwenzeka ekupheleni kwesikhathi sokubekwa uphawu. Kwaqala ngoSeptemba 11, 2001, kodwa kufinyelela esicongweni sako ekupheleni kwezinsuku ezintathu nengxenye zeSambulo 11, lapho kufika khona “ukuzamazama komhlaba okukhulu.”

Ujumbe wa 1888 ulikuwa ujumbe wa Laodikia, mwito wa mwisho kwa watu waliokuwa wamechaguliwa hapo awali, amba wakati huo walikuwa katika mchakato wa kupitwa.

“Ujumbe tuliopewa kupitia kwa A. T. Jones, na E. J. Waggoner ni ujumbe wa Mungu kwa kanisa la Laodikia, na ole wake mtu yeyote anayekiri kuamini kweli lakini bado hawaangazii

wengine miale aliyopewa na Mungu.” The 1888 Materials, 1053.

Ujumbe wa mwaka 1888 uliwakilisha ujumbe uliotambulisha kwamba, wakati majengo makubwa ya Jiji la New York yalipoangushwa chini mnamo Septemba 11, 2001, ushuhuda wa moja kwa moja kwa kanisa la Laodikia ulipaswa kutolewa; na ushuhuda huo wa moja kwa moja ni ujumbe wa Uislamu wa Ole ya tatu ambao, unapovumishiwa juu ya watu waliomwasi Mungu, una uwezo wa kuwahuisha ili wawe jeshi kuu.

“Ku matorero edu nezvikoro zvedu zvinofanira kupupurirwa uchapupu hwakatwasuka, kuti vamwe vakarara vamutswe.”

“Loko Zwi ra Yehovha ri tshembiwa ni ku yingisiwa, ku ta va ni nhluvuko lowu tiyeke. A hi voneni sweswi ku pfumala ka hina lokukulu. Yehovha a nga ka a nga hi tirhisi ku fikela a hefemulela vutomi emarhameni lama omeke. Ndzi twe marito lawa ma vulavuriweke: ‘Handle ka ku khumbeka loku dzikeke ka Moya wa Xikwembu embilwini, handle ka nkucetelo wa wona lowu nyikaka vutomi, ntiyiso wu hundzuka rito leri feke.’” Review and Herald, November 18, 1902.

1888 inomaka isiqalo sesizukulwane sesibili se-Adventism, kodwa futhi inikeza umugqa wesiprofetho ohambisana nezinsuku zokugcina. NgoSeptemba 11, 2001 uNkulunkulu wahola abantu abakhetha ukwamukela ukuthi ukuhlasele kweSulumane phezu kwesilo somhlaba kwakuyikugcwaliseka kwesiprofetho, wababuyisela ezindleleni zakudala. Abantu bakaNkulunkulu babedinga ukubuyela emagugwini kaWilliam Miller futhi bafundiswe ngamaqiniso ayisisekelo ayebandakanya ukugcwaliseka koMaye bokuqala nowesibili, okwathi ngokulandelana kwawo kwaqinisa ukufika koMaye wesithathu ngaleso sikhathi. Lapho labo bantu sebuyele kulezo zindlela zakudala, baholelwa ukuba babone ubungcwele bamatafula amabili kaHabakuki.

Kumukira kwa 1863 kurwisa mahwendefa maviri aHabakuki, ayo ari zivishongo zvaMiller uyezve nheyo dzeAdventism, kwakafananidzira kumukira kwakadzokororwa musu waGunyana 11, 2001; nokuti zvakare hutungamiri hweAdventism yeRaodhikia hwakapiwa mukana wokutsigira zivishongo zvaMiller, kana kuzviramba. Zvizvarwa zvole zvana zveAdventism zvinomiririrwa muna Ezekieri 8, zviru kumiririrawo kumukira kweAdventism yeRaodhikia musu waGunyana 11, 2001.

Tichaenderera mberi tichizivisa chizvarwa chechipiri cheAdventism yeRaodhikia munyaya inotevera.

“ Xikwembu xi vumbile munhu a ri ni mintlhavoko leyi kotaka ku amukela swilo swa hilaha ku nga heriki. Mintlhavoko leyi a yi fanele yi hlayisiwa yi tengile naswona yi ri yo kwetsima, yi ntshunxekile eka hinkwaswo leswi nga swa misava. Kambe vanhu va humesile hilaha ku nga heriki eka ku anakanya ka vona. Xikwembu, Alfa na Omega, masungulo ni makumu, Loyi a khomeke hi vuhlayiseki bya Yena makumu ya moya wun’wana ni wun’wana, xi rivariwile. Hi ku ehleketa leswaku va ni matimba eku tiveni, vanhu va titsongahatile ku fika eka xiyimo xa le hansi ngopfu emahlweni ka Xikwembu.

“Munhu wepfungwa ava wenyika. Panzvimbo pokuratidza mucherechedzo wouMwari, anoratidza mucherechedzo wounhu. Mudzimba dzayo munoonekwa mifananidzo yenyika. Tsika dzinonyadzisa dzakanga dzapararira mumazuva aNoa, dzikaisa vagari venguva iyoyo kupfuura tariro yoruponeso, dzinoonekwawo nhasi.” Signs of the Times, December 18, 1901.